

אדם ר"ת א'שמרה ד'רכי מ'חטוא

אדם כי יקריב מכם קרבן לה', בספר נועם אליעזר ביאר אומרו אדם ולא שאר תואר, דרש"י כתב תקריבו את קרבנכם מלמד ששנים מתנדבים עולה בשותפות, ואדם מורה על אחדות, כי תואר אדם אין צו לשון רבים, משא"כ אישים מאיש, אנשים מאנוש, גברים מגבר, לכן אמרה תורה אדם כי יקריב מכם שנים בבחינת אדם, מזיאים קרבן ביחד.

וי"ל עוד צוה, דהחמ"ס כתב דרשות לסקוח (ד"ה לצד ראה זה) אדם הוא ר"ת א'שמרה ד'רכי מ'חטוא (תהלים ל"ט ב') וי"ל הכוונה דרש"י בתהלים (ק"ל ד') כתב עה"פ כי עמך הסליחה למען תורא, לא נתת רשות לשליח לסלוח למען תורא, על זאת שלא יהא אדם בטוח על סליחת אחר עכ"ל.

ובכן יתעלה שהתורה כתבה אדם כי יקריב מכם קרבן לה' וגו' ונראה לו לכפר עליו, שרק הקצ"ה מכפר לו ולא שליח, א"כ מתירא האדם לחטוא כיון שרק הקצ"ה מכפר ולא השליח, ולזה אמרה תורה אדם שהוא ר"ת א'שמרה ד'רכי מ'חטוא, שא"כ לסמוך על אחרים לכפרה כי עמך הסליחה עמך ולא השליח.

ארבע כהנים עסקו בקמיצה

והביאה אל בני אהרן הכהנים וקמן משם מלא קמזו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה (ב' ב') הטעם על מלא קומזו הוא מונח רביע.

ויתבאר צע"ה, דבמסכת זבחים (דף ז.ו.) אמרו שבקמיצה יש ד' כהנים, כהן אחד מגביה, כהן שני מוויא הקומץ, כהן שלישי מוליך, והרביעי מקטיר, ולזה נמסר הטעם על מלא קומזו מונח רביע, רמו שבקמיצה עסקו ד' כהנים.

ג"פ מלח כנגד תורה עבודה וגמ"ח

וכל קרבן מנחתך במלח תמלח (ב' י"ג) בצעל הטורים כתב, וכל קרבן מנחתך במלח תמלח. ג' פעמים הזכיר מלח בפסוק משום דבג' מקומות המלח נתון, בלשכת המלח ועל הכבש ועל המזבח.

וי"ל עוד צוה, דהחמ"ס כתב עה"פ (ב' י"א) כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה', דבקרא כתיב וכל קרבן מנחתך במלח תמלח, כי הקנאה והתאוה והכבוד שלשתן גרועים מאוד, אך הקנאה יש לה מקום כי קנאת סופרים תרצה חכמה וקנאה

ציראת ה', וע"כ כל שאור הרומז לגאווה וכבוד, וכל דבש הרומז לתאוה, לא תקריבו ממנו כלל אפילו אפס קנאו, אך על כל קרבןך תקריב מלח, כי הוא קנאת מים התחתונים שנתקנאו במים העליונים לעלות למעלה, ע"כ על כל קרבןך תקריב מלח כי כל כשרון המעשה הוא קנאת איש מרעהו והוא לטובה עכ"ד.

ולזה נזכר בקרא ג"פ מלח, רומז לקנאה בתורה עבודה וגמ"ח שקנאה לאילו ג' דברים מותר.

החת"ס לא טבל המוציא במלח בליל שבת קודש

וכל קרבן מנחתך במלח תמלח וגו' על כל קרבןך תקריב מלח (ב' י"ג) בזמנהגי החתם סופר (אדר תש"פ דף ע"ג אות כ"א) כתבו שהחמ"ס לא טבל המוציא במלח בליל שבת, כי הטעם שיש להציא מלח על השלחן הציא הרמ"א (סימן קס"ו ס"ה) דהשולחן דומה למזבח והאכילה כקרבן, וכתיב על כל קרבןך תקריב מלח, ובלילה אין מקריבין קרבן רק את האימורים, ובליל שבת חסור להקטיר אימורים דדרשינן במסכת שבת (דף כ"ד:) עולת שבת בשבתו ולא עולת חול בשבת.

ובראיה ליתן טעם אחר שהחמ"ס לא טבל המוציא במלח בליל ש"ק, דצבף החיים (סימן קס"ו סקל"ז) כתב מהארז"ל שיש לטבל פרוסת המוציא במלח, ויכוין כי לח"ס ומל"ח אותיות שוות, אבל השינוי הנמצא בהם כי הלחם רומז אל ג' הוי"ו"ת שהם גימטריא לח"ס והוא סוד ג' חסדים שביסוד, ומלח הוא ג' הוי"ו"ת של הגבורות שביסוד הנמתקות, ויכוין למתק הג' גבורות על ידי החסדים על ידי טבול זה כי כל מלח הוא קצת מרירות ודין עכ"ל, נמצא שטיבול לחם במלח הוא שיתוף רחמים לדין.

ורש"י כתב צריש פרשת צראשית עה"פ צראשית צרא אלהים ולא אמר צרא ה', שבתחלה עלה במחשבה לצראותו במדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים והקדים מדת רחמים ושחפה למדת הדין והיינו דכתיב ציוס עשות ה' אלהים ארץ ושמים, וכתב בעיון יעקב על מסכת שבת (דף קי"ט:) דשותפות רחמים לדין נעשה בליל ש"ק ולכן כתיב ויכל אלהים ציוס השביעי, מדה"ד שנקרא אלהים בליל ש"ק שאז שיתף הקצ"ה רחמים לדין עכ"ד, נמצא דמושב זה לשיתף דין לרחמים נעשה בליל ש"ק.

ולכן בשבת קודש אין צריכין מלח שהוא שותף רחמים לדין, דהלא ע"ס שותפות רחמים לדין נעשה בשבת קודש, משא"כ בחול יטבל הלחם במלח וישתף הרחמים בלחם ג' היות של רחמים, עם מלח שהוא ג' היות של דין.

יפה פרשת ויקרא חודש ניסן תשפ"ה נדרשת

ברית מלח משפיע פרנסה

בספר נפלאות חדשות כתב לא תשצית מל"ח צרי"ת אלהיך ס"ת שם חת"ך שם הפרנסה, רמו שטובלים הפרנסה במלח כשמזכרים המוילא, ומכוונים בפסוק פות"ח א"ת יד"ך ס"ת חת"ך.

רי"ל דהרה"ק מהר"א מצעלו זי"ע הקשה למה אמרה תורה וכל קרבן מנחתך במלח תמלח, וכי רק על מנחה נותנים מלח הלא על כל קרבן תקריב מלח, וזיאר עפימ"ש זקינו מהר"ש מצעלו הגמרא במסכת צ"ק (דף ז"ב). א"ל רבא לרבה בר מרי מנח הא מילתא דאמרי אינשי צתר עניא אזלא עניותא, א"ל דתנן עשירים מציאינן צכורים בקלות של זהב וכסף, ועניים צכלי נצרים של ערצה קלופה, הסלים והצכורים נותנים לכהנים, והעשירים נשארו צכל שלהם, ומנהיגים לקחו הסלים ולכן צתר עניא אזלו עניותא.

והנה יש כאן צרכה לעשיר ולעני, דלעשיר החזירו הסל שלו שנעשה מקלות זהב לרמו שישאר בעשירות שלו, ולעני יש צרכה שלקחו ממנו הסל שלו מנצרים של ערצה קלופה, ולשנה הצאה יזכה להציא צכורים בקלות של זהב וכסף עכ"ד השר שלום.

ולבין כתבה התורה וכל קרבן מנחתך במלח תמלח דוקא במנחה, לפי שמלח הוא תולדה דמים שהוא רחמים וחסדים, ומנחה הוא קרבן עני, לרמו שע"י קרבן מנחה יזכה העני שיושפעו לו חסדים ורחמים להתצרך בעשירות, עכ"ד הרה"ק מהר"א מצעלו.

ובבין יתעלה דברי הנפלאות חדשות שמלח משפיע פרנסה, שכן מל"ח צרי"ת אלהיך ס"ת שם חת"ך החותך חיים לכל חי, כי ענש הקרבת מלח על הקרבות כתיב במנחת עני שיושפעו לו פרנסה.

המליך אות ה' לניסן להראות שבנ"י הם בנים למקום

המחבר באו"ח (סימן תכ"ט) כתב, שאלין צהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום, הג"ה ומנהג לקנות חטים לחלקן לעניים לצורך פסח, ובמסכת צ"ב (דף י'). אמרו לענין צדקה, וזו שאלה שאל טורנוסרופוס הרשע את ר"ע אם אלהיכם אוהב עניים הוא מפני מה אינו מפרנסם, א"ל כדי שניצולו אנו צהן מדינה של גיהנם, א"ל אדרבה זו שמחייבת לגיהנם וכו' אמר לו ר"ע אמשול לך משל למה הדבר דומה, למלך צשר ודם שכעס על צנו וחצשו צצית האסורין, וזוה עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו, והלך אדם אחד והאכילו והשקהו, כששמע המלך לא דורון משגר לו, ואנן קרוין צנים דכתיב (ראה י"ד א') צנים אחס לה' אלהיכם ע"כ, הרי שנתנית צדקה הוא מנעם שישראל נקראים צנים למקום.

ובמסכת סנהדרין (דף ל"ט) איתא א"ל האי מינא לרצי אצהו אלהיכם כהן הוא דכתיב (תרומה כ"ה צ') ויקחו לי תרומה כי קצריה למשה צמאי טביל, וכתבו התוספות הא לא קשה האיך נטמא דישראל נקראים צנים למקום, וכמו כן ל"ק איך יחיה הקצ"ה מתים לע"ל דישראל נקראו צנים למקום.

ובמדרש רבה (צראשית פי"ב י') אמרו עוה"ז נצרא צה"א שסתום מכל צדדיו ופתוח מלמטה, רמו שכל המתים יורדים לשאול, והעוקן שלו מלמעלה רמו שעתידים לעלות לתחה"מ.

ולדה המליך אות ה' צחודש ניסן, דחודש זה הוא ראש לצדקה כמו"ש הרמ"א ומנהג לקנות חטים לחלקן לעניים לצורך פסח, ושלא תקשה איך נפרסם עניים היפך רצונו, והתירץ הוא דצנ"י הם צנים למקום, והמאכל צן המלך דורון שולח לו, ומתחה"מ רחיה שאנו צנים למקום ותחה"מ למדין מאות ה'.

המים התחתונים נתפייסו ממצות שלשין במים

צירוף חודש ניסן הוא שם הוי"ה כסדרן היוצא מקרא צתהלים (צ"ו י"א) ר"ת ישמחו השמים ותגל הארץ, והמלצ"ים ציאר הצדל צין שמחה וצין גיל, השמחה היא התמידית, והגיל הוא על דבר מתחדש, ויש לצאר מה שמחה נחדש על הארץ צחודש ניסן שיאמר עליו ותגל הארץ לשון גילה.

ובע"ה יתצאר דידוע שמים התחתונים צוכים על שנתרחקו מהקצ"ה צשמים, והקצ"ה פייסם צמלח על קרצנות צצאים ממים התחתונים, וגם לרצות ניסוך המים צחג, אצל לאחר חורבן ציהמ"ק שאין לנו קרצנות וניסוך המים שוב צוכים.

ובישמח ישראל כתב צצפסח נתפייסו המים התחתונים אפילו אחר החורבן שאין ניסוך המים ומלח על קרצנות, דהחמ"ס (שו"ת חו"מ השמטות סימן קצ"ו) כתב וזל"ק מצות עשה של אכילת מצה משומרת צליל פסח, היא יחידה נשארת לנו מכל מצות אכילה שצכל התורה עכ"ל, א"כ צאכילת מצה צליל צפסח נתפייסו מים התחתונים, שהרי מן מים התחתונים לשין מצות ומקיימים מצוה כה גדול של אכילת מצה צליל הפסח, מה שמים העליונים לא זכו לזה לכן צפסח נתפייסו מים התחתונים עכ"ד.

ולדה הוה צירוף חודש ניסן ישמחו השמים ותגל הארץ, שכן גילה הוא דבר שנתחדש עתה, והוא שמחת מים התחתונים על שלשין המצות ממים התחתונים, אשר מים העליונים לא זכו לזה.

yonafriedman@thejnet.com